

Įspėja tėvus: Marijampolėje neaiškūs asmenys bando prisivilioti vaikus į automobilius

► Marijampolės AVPK atstovė I. Petrulevičienė pabrėžia, kad tėvai vaikams turėtų aiškinti, mokinti, kokia grėsmė kyla, sėdant į nepažįstamų žmonių automobilius

Pastaruoju metu socialinėje erdvėje vis dažniau pasirodo tėvų įspėjimai apie nepažįstamus vyrus, bandančius prisivilioti nepilnamečius vaikus, siūlant saldinius ar šiuo metu itin populiarius žaislus „Labubu“. Policija patvirtino, kad yra sulaukusi pranešimų apie panašius incidentus – atvejai susiję su nepilnametėmis mergaitėmis. Įvykių aplinkybės šiuo metu tikslinamos, tačiau pareigūnai ragina tėvus nedelsti ir dar kartą pasikalbėti su vaikais apie saugų elgesį gatvėje bei bendravimą su nepažįstamaisiais.

Greta PAULAVIČIŪTĖ
Simona DRAUGELYTĖ

Vienas tokių incidentų įvyko Liudvinavo seniūnijoje, Kūlokų kaime, kur, kaip pranešama socialiniuose tinkluose, prie vaikų privažiavo juodos spalvos „Seat“ automobilis. Jame buvę vyrai atidarė bagažinę ir kvietė vaikus pažiūrėti, kokių turi šiuo metu itin populiarių žaislų „Labubu“. Laimei, vaikai išsigandę pabėgo.

Kitas atvejis įvyko Marijampolės mieste Mokolų gatvėje – įtartini asmenys privažiavo prie mergaitės,ėjusios iš mokyklos namo. Mergaitė taip pat iš įvykio

vietos pabėgo ir apie incidentą iškart pranešė tėčiui. Marijampolės apskrities vyriausiojo policijos komisariato Komunikacijos poskyrio viršininkė Ieva Petrulevičienė patvirtino, kad per pastarąją savaitę fiksuoti atvejai, kuomet nepažįstami asmenys galimai bandė prisivilioti vaikus į automobilius.

„Tendencijų negalime tiksliai užfiksuoti, bet dabartinėmis žiniomis galima pasakyti, kad tai buvo mažamečiai vaikai, maždaug pirmų klasių moksleiviai. Visa ši situacija vyko pačiame miestelyje, mieste, tačiau tikrai negalime sieti būtent su mokslo įstaigo-

mis. Galime tikrai matyti tendenciją, kad tai panašūs laikas, kai mokiniai eina po mokyklų namo“, – sako policijos atstovė.

Kol kas pareigūnai incidentus vertina, renka duomenis ir aiškinasi, ar šie atvejai tarpusavyje susiję. Dėl to, anot policijos atstovės, išsamesnės informacijos pateikti negali. Tačiau pareigūnai ragina tėvus nedelsti ir kalbėtis su vaikais apie saugumą, dar kartą priminti vaikams saugaus elgesio gatvėje ir bendravimo su nepažįstamais asmenimis taisykles.

I. Petrulevičienė pabrėžia, kad tėvai vaikams turėtų aiškinti, mokinti, kokia grėsmė kyla, sėdant į nepažįstamų žmonių automobilius. O jei kalbina nepažįstamasis, svarbu bandyti kuo skubiau pasišalinti iš tos vietos į saugesnę, pavyzdžiui, į parduotuvę ar kitą įstaigą, grįžti į mokyklą, kur jautęsi saugūs. Jei mato grėsmę – garsiai šaukti, kad kiti (suaugusieji) pamatytų, išgirstų visą situaciją ir, be abejo, nedelsiant informuoti tėvus, kad šie informuotų policijos pareigūnus.

Policijos atstovė pabrėžia, kad įvykus panašiam incidentui, labai svarbu nedelsti ir kuo greičiau pranešti apie įtartinus asmenis ar transporto priemones. Laikas, kada įvykis nutiko, yra itin svarbus, kad pareigūnai galėtų operatyviai reaguoti.

Jeigu yra galimybė, labai svarbu pateikti kuo daugiau tikslios informacijos: automobilio markę, spalvą, idealiu atveju – valstybinį numerį, taip pat įtariamų asmenų požymius – kaip jie atrodė, kiek jų buvo, kur ir kada įvyko incidentas.

„Šitie duomenys yra labai reikalingi atlikti tyrimams ir jie gali greitai padėti nustatyti tam tikras vietas ir asmenis, kurie tuo metu galėjo ten būti“, – pabrėžia pašnekovė.

Šiuo metu, fiksuojant išaugusį panašių situacijų skaičių, policija intensyvina prevencines priemones – apie tai aktyviai komunikuoja socialinėje erdvėje, lankosi mokyklose ir kalbasi su mokiniais apie saugaus elgesio taisykles. Pareigūnai tikrina socialiniuose tinkluose skelbiamą informaciją, analizuoja gaunamus pranešimus ir nėra abejingi nei vienam signalui. Policijos teigimu, veiksmai ne visada matomi viešai, tačiau tai nereiškia, kad jie nevykdomi – daugelis priemonių atliekamos neviešai, kad būtų užtikrintas jų veiksmingumas.

Pareigūnai ragina visuomenę išlikti dėmesingai, tačiau kartu ir atsakingai vertinti situacijas. Ne kiekvienas pravažiuojantis ar stabtelėjęs automobilis reiškia grėsmę. Nepagrįsta panika gali kelti bereikalingą įtampą šeimoms ir bendruomenėms, bauginti vaikus.

Primenama: jeigu pastebėjote įtartinais asmenų elgesį ar situaciją, nedelsdami skambinkite bendruoju pagalbos numeriu 112.

Šiame numeryje skaitykite:

Festivalis „Medynės“ vėl sugrįžta į Marijampolę

Rugsėjui artėjant į pabaigą ne tik kamerinės muzikos gerbėjai, bet šisys ir ankstyvojo kino gurmanai kviečiami į Marijampolėje vyksiantį vienuolikąjį Tarptautinį medinių pučiamųjų festivalį „Medynės'2025“.

► 2 p.

Ilgos eilės ir trumpa pertrauka – kodėl dalis vaikų nesulaukia pietų valgyklose?

Nors Marijampolės mokyklos garsėja skaniu ir nebrangiu maistu, kai kuriems mokiniams jis nepasiekiamas. Tėvų teigimu, nuo naujųjų mokslo metų pradžios susiduriama su rimta problema – dėl pertraukų metu susidarančių ilgų eilių vaikai nespėja papietauti ir lieka alkani. Švietimo atstovai sako, kad ši problema – laikina.

► 3 p.

Santuokos nutraukimas – nuo ko pradėti? Pataria teisininkė

Sudarant santuoką, niekas neplanuoja skirtis, tačiau būna situacijų, kai skyrybos yra neišvengiamos. O priėmus sprendimą skirtis kyla klausimas: nuo ko pradėti, norint nutraukti santuoką oficialiai?

► 4 p.

Marijampolės dramos teatras turi naują meno vadovę

Marijampolės dramos teatre – pokyčiai: prie vairo stojo nauja vadovė Gabrielė Nazaraitė-Masevičienė. Naujoji meno vadovė pabrėžia, kad yra atvira naujovėms ir iniciatyvoms, o jos pagrindinis tikslas – sukurti profesionalių aktorių trupę.

► 5 p.

Iš Kalvarijos kilęs dainų kūrėjas, atlikėjas I. Labalaukis: „Juokiuosi, kad pirmiau pradėjau dainuoti, o tik tada kalbėti“

28-erių Ignas Labalaukis – ne tik programuotojas, bet ir jautrus dainų ir muzikos kūrėjas bei atlikėjas. Kilęs iš mažo kaimelio netoli Kalvarijos, šiandien jis gyvena Vilniuje, tačiau savo kūryboje vis dar stipriai jaučia ryšį su gimtuoju Suvalkijos kraštu.

► 6 p.

Internetinis
portalas

Kai žadama praturtėti per trumpą laiką – metas baigti pokalbį

Žiniasklaida nuolat mirga nuo įspėjimų apie finansinius sukčius, tačiau jų atakų ir nukentėjusių asmenų skaičius toliau auga. Akivaizdu, kad ne kiekvienas geba atsispirti greito praturtėjimo pažadams. Pastaruoju metu itin suaktyvėjo tariamasi investicines paslaugas siūlantys sukčiai, todėl svarbu prisiminti: investavimas yra ilgalaikis procesas, o ne būdas greitai praturtėti.

Didėjant investicinių produktų pasiūlai ir gyventojų susidomėjimui investavimu, šia sritimi vis dažniau pasinaudoja ir nusikaltėliai. Jų tikslas – išvilkti pinigus, siūlant investuoti į netikras platformas ar kitas fiktyvias priemones. Investavi-

mas – tai nuosekli kelionė siekiant finansinių tikslų, kuri reikalauja žinių, laiko ir kantrybės. Svarbu pradėti investuoti, bet tik atsakingai įvertinus savo toleranciją rizikai ir pasirinkus patikimus, licencijuotus paslaugų teikėjus. Jei sulaukėte pasiūlymo

investuoti be jokios rizikos ir akimirksniu praturtėti – tai akivaizdus sukčių ženklas.

Neįtikėtinai didelė grąža – sukčių bruožas

Ilgalaikėje perspektyvoje investavimas istoriškai generuoja papildomą grąžą, tačiau niekas negali jos garantuoti ateityje. Net ir akcijos, kurios priskiriamos didesnės rizikos priemonėms (kuo didesnė rizika, tuo didesnė potenciali grąža), vidutiniškai uždirba apie 7 proc. metinę grąžą. Tai reiškia, kad 1 000 eurų investicija per metus galėtų uždirbti maždaug 70 eurų. Jei jums žadama 30, 50 ar net 200 proc. pelno per

kelias savaites, žinokite – tai signalas, kad kalbate su sukčiumi.

Net patyrę investuotojai negauna tokių pasiūlymų

Sukčiai išnaudoja žmonių psichologiją ir norą tikėti išskirtiniais pasiūlymais. Tačiau net žinomiesiems pasaulio investuotojais, tokie kaip Warrenas Buffettas, savo kelią pradėjo nuo nedidelių investicijų, per daugelį metų patirdami ir sėkmes, ir nuostolius. Nė vienas jų nepraturtėjo per kelias savaites, o būsimos grąžos negali užtikrinti net šiandien. Tad jei sulaukėte, pavyzdžiui, rusakalbio asmens skambu-

čio su siūlymu „išskirtinai daug uždirbti“, paklauskite savęs – kodėl jis skambina būtent jums?

Visada tikrinkite, ar įmonė veikia teisėtai

Patikimi investavimo profesionalai Lietuvoje bendrauja valstybine kalba, aiškiai pristato galimybes ir jokių būdu neskatina investuoti greitai ir neapgalvotai. Investicinė veikla šalyje griežtai reglamentuota – niekas negali garantuoti pelno ar žadėti nerizikingos investicijos. Ar įmonė turi teisę veikti Lietuvoje, galite patikrinti Lietuvos banko interneto svetainėje.

Investuokite tik į priemones, kurias suprantate, ir naudokitės tik legaliai veikiančių, gerai žinomų paslaugų teikėjų paslaugomis. Patikimumą apie paslaugų teikėją parodo ir jo patirtis rinkoje – kiek metų jis dirba šalyje? Ar tai vienas pagrindinių, didžiausių rinkos žaidėjų? Ar bendrovė Lietuvoje sėkmingai veikė ir ekonominio pakilimo, ir nuosmukio laikotarpiais?

Svarbiausia – išlikti kritiškiems. Jei pasiūlymas atrodė per geras, kad būtų tiesa, vadinasi, taip ir yra. Saugokite savo pinigus – jie turi dirbti jums, o ne sukčiams.

Pranešimas žiniasklaidai

Festivalis „Medynės“ vėl sugrįžta į Marijampolę

Rugsėjui artėjant į pabaigą ne tik kamerinės muzikos gerbėjai, bet šįsyk ir ankstyvojo kino gurmanai kviečiami į Marijampolėje vyksiantį vienuoliktąjį Tarptautinį medinių pučiamųjų festivalį „Medynės'2025“. Nuo rugsėjo 28 d. iki spalio 30 d. klausytojų ir žiūrovų lauks speciali festivalio programa „Trupančio laiko fragmentai“. Laikas – teminė ašis, aplink kurią rikiuojami 5 įvairiažanriai, skirtingas muzikos epochas klausytojams pristatantys, renginiai-koncertai. Laikas šiųmečiame festivalio kontekste metaforiškai suvokiamas kaip kultūros bendrąja prasme tvarumo ir kaitos matmuo, sudarantis jos istorinę gelmę. Atmintis čia atlieka esminį vaidmenį – leidžia ne tik prisiminti praeitį, bet ją įdabartinti, perkeliant į dabartį buvusias jos prasmes.

Į iškilmingą festivalio atidarymo koncertinę programą „Gloriosus Deus: XVII a. LDK muzika“ klausytojai kviečiami rugsėjo 28 d. (sekmadienį), 18.00 val. Koncertas vyks Marijampolės evangelikų liuteronų bažnyčioje, kur tarptautinės sudėties ansamblis „Reversio“ (Lietuva, Lenkija) ir Kauno vokalinis ansamblis „Acusto“ pristatys unikalią programą, kurioje skambės vokalinių kompozicijų intabuliacijos. Jos bus atliekamos ne tik klavišiais instrumentais – Renesanso muzikos skambesį papildys ir „broken consort“ derinys, jungiantis atnaujintus nacionalinius ir renesanso instrumentus. Greta šių aranžuotųjų klausytojai išgirs ir originalias vokales Vaclovo Šamotuliečio, Giovanni Battista Cocciolos ir kt. kompozitorių kūrinių versijas, atskleidžiančias XVII amžiaus LDK muzikos grožį bei įvairovę.

Spalio 4 d. (šeštadienį), 18.00 val. Beatričės Kleizai-

tės-Vasaris menų galerijoje klausytojai turės galimybę išgirsti vieno geriausių išilginės fleitos ir altinio saksofono atlikėjo Andreaso Böhleno (Vokietija / Šveicarija) solo programą „Tarp improvizacijos ir kompozicijos“. Fleitininkas virtuozas „panardins“ publiką į tarpinę erdvę, leidžiančią jungti, kūrybiškai balansuoti tarp dviejų kūrybos požiūrių – kompoziciškai struktūrotų kūrinių ir autentiškos improvizacijos. Programoje skambės ornamentuota Jacques'o Martino Hotteterre'io muzika, paties atlikėjo sukurta baroko stiliaus kompozicija bei šiuolaikiniai kūriniai, sukuriantys intriguojantį kontrastą su ankstyvosios muzikos tradicija.

Spalio 11 d. (šeštadienį), 19.00 val. (po vakarinių mišių) Marijampolės šv. arkangelo Mykolo mažojoje bazilikoje vokalinis ansamblis „Jerycho“ (Lenkija) pakvies į sakralinės muzikos kelio-

nę su programa „Bogurodzica – Mater Dei: Europos viduramžių muzika, sukurta Mergelės Marijos garbei“. Programa pravers duris į viduramžių ir tradicinės muzikos pasaulį, kviesdama susipažinti su kūrinių, kilusių iš rašytinių šaltinių ir gyvosios tradicijos simbiozės. Viduramžių instrumentų skambesys suteikia atlikimui neįprastų emocijų ir išskirtinio spindesio, o autentiškas ansamblio „Jerycho“ giedojimas nuskaidrina sielą. Ši programa ne tik supažindina su praeities muzikos paveldu, bet ir atveria kelius naujiems jo interpretacijos būdams.

Spalio 18 d. (šeštadienį), 18.00 val. ansamblis „Windu“ (Ispanija / Didžioji Britanija) į „Medynės“ grįžta su trenksmu. Ši kartą išilginių fleitų ansamblui prireikė Marijampolės dramos teatro scenos, kurioje jie pristatys teatralizuotą muzikinį projektą „WINDUVISION“. Kas yra išilginių fleitų atlikėjas? Kokios yra fleitininko profesijos subtilybės? Kokia muzikanto, grojančio mediniais pučiamaisiais instrumentais misija šiandieniniame pasaulyje? Šis energingas, gyvas, saviironiškas ir neabejotinai, linksmas pasirodymas, drauge su publika ieškos atsakymų į šiuos klausimus. Tai vakaras, žadantis geros nuotaikos pliūpsnį klausytojams.

Spalio 30 d. (ketvirtadienį), 18.00 val. Marijampolės Spindulio kino teatre įvyks festivalio „Medynės'2025“ uždarymo koncertas, kuriame ansamblis „XYLOS“ (Lenkija, Lietuva), pakvies į ankstyvojo kino reprezentanto Frie-

dricho W. Murnau filmo „Paskutinis žmogus“ (1925) peržiūrą su šiam filmui specialiai sukurtomis ir gyvai atliekamomis muzikinėmis improvizacijomis. Šio filmo peržiūra, lydimą originalaus muzikinio

„įgarsinimo“, įvyko 2024 m. Varšuvos „Timeless“ kino festivalyje. Ansamblio XYLOS (Piotras Domagała (gitarą), Darius Klišys (birbynė, elektronika) ir Marekas Toporowski (klavesinas) improvizacijos remiasi

džiazo, senosios ir eksperimentinės muzikos tradicijų sintezę, pateikdami garsinę šio filmo interpretaciją, kurią turės galimybę išgirsti ir muzikos klausytojai, ir ankstyvųjų filmų gerbėjai.

Pranešimas žiniasklaidai

MEDYNĖS

2025 M. RUGSĖJO 28 D. – SPALIO 30 D.
XI TARPTAUTINIS MEDINIŲ PUČIAMŲJŲ INSTRUMENTŲ FESTIVALIS

XVII a. LDK MUZIKA

2025 M. RUGSĖJO 28 D. (SEKMADIENIS), 18.00 VAL.
„REVERSIO“ IR KAUNO VOKALINIS ANSAMBLIS „ACUSTO“ (LIETUVA, LENKIJĄ)
MARIJAMPOLĖS EVANGELIKŲ LIUTERONŲ BAŽNYČIA (KAUNO G. 9, MARIJAMPOLĖ)

TARP IMPROVIZACIJOS IR KOMPOZICIJOS

2025 M. SPALIO 4 D. (ŠEŠTADIENIS), 18.00 VAL.
ANDREAS BÖHLEN - IŠILGINĖS FLEITOS, ALTINIS SAKSOFONAS (VOKIETIJA / ŠVEICARIJA)
BEATRIČĖS KLEIZAITĖS-VASARIS MENŲ GALERIJA (BUTLERIENĖS G. 5, MARIJAMPOLĖ)

EUROPOS VIDURAMŽIŲ MUZIKA

2025 M. SPALIO 11 D. (ŠEŠTADIENIS), 19.00 VAL.
VOKALINIS ANSAMBLIS „JERYCHO“, VAD. BARTOSZ IZBICKI (LENKIJĄ)
MARIJAMPOLĖS ŠV. ARKANGELO MYKOLO MAŽOJOJE BAZILIKOJE (BAŽNYČIOS G. 3, MARIJAMPOLĖ)

„WINDUVISION“

2025 M. SPALIO 18 D. (ŠEŠTADIENIS), 18.00 VAL.
ANSAMBLIS „WINDU“ (ISPANIJA / DIDŽIOJI BRITANIJĄ)
MARIJAMPOLĖS DRAMOS TEATRAS (P. ARMINO G. 2, MARIJAMPOLĖ)

MUZIKA F. W. MURNAU FILMUI „PASKUTINIS ŽMOGUS“ (1925)

2025 SPALIO 30 D. (KETVIRTADIENIS), 18.00 VAL.
ANSAMBLIS „XYLOS“ (LENKIJĄ, LIETUVĄ)
SPINDULIO KINO TEATRAS (KAUNO G. 13, MARIJAMPOLĖ)

ĮEJIMAS Į RENGINIUS NEMOKAMAS

FESTIVALIO PARTNERIAI:

MARIJAMPOLĖS EVANGELIKŲ LIUTERONŲ BAŽNYČIA
MARIJAMPOLĖS ŠV. ARKANGELO MYKOLO MAŽOJOJE BAZILIKOJE
MARIJAMPOLĖS DRAMOS TEATRAS
SPINDULIO KINO TEATRAS
MARIJAMPOLĖS KULTŪROS CENTRAS

FESTIVALĮ ORGANIZUOJA VŠĮ „SAMBALSIAI“

FESTIVALĮ FINANSUOJA:

LIETUVOS KULTŪROS TARYBA
MARIJAMPOLĖS SAVIVALDYBĖ

Ilgos eilės ir trumpa pertrauka – kodėl dalis vaikų nesulaukia pietų valgyklose?

Nors Marijampolės mokyklos garsėja skaniu ir nebrangiu maistu, kai kuriems mokiniams jis nepasiekiamas. Tėvų teigimu, nuo naujųjų mokslo metų pradžios susiduriama su rimta problema – dėl pertraukų metu susidarančių ilgų eilių vaikai nespėja papietauti ir lieka alkani. Švietimo atstovai sako, kad ši problema – laikina: rugsėjis – adaptacijos laikotarpis, vaikai dar tik susipažįsta su mokyklos tvarka, po kelių savaičių viskas normalizuojasi, nes vaikai išmoksta planuoti savo laiką pertraukų metu ir srautai pasiskirsto.

Vaida MASAITIENĖ
Simona DRAUGELYTĖ

Į redakciją kreipėsi su nerimę vieno Marijampolės progimnazijos moksleivio tėvai. Laiške nurodyta, kad nuo mokslo metų pradžios moksleiviai negali pavalgyti valgykloje – nors maistas labai skanus, bet eilės didelės, moksleiviai bijo vėluoti į pamokas, o paprašius išleisti keliomis minutėmis anksčiau, mokytojos neišleidžia. Kalbama apie 5–6 kl. moksleivius, o 7–8 kl. jau net negauna meniu nurodyto maisto. Tai kam tada suteikiama galimybė valgyti, jei neina pavalgyti? – klausia tėvai.

Anot Marijampolės savivaldybės administracijos direktoriaus Nerijaus Mašalaičio, kartais aptarnavimo sistema („Eurofondas“)

sustreikuoja, tačiau jis prabrėžia, kad taip būna labai retai. Be to, rugsėjo mėnuo dažniausiai būna chaotiškas valgyklose, kadangi nemažai vaikų atėję iš kitų mokyklų. Tad pradžioje kyla šiek tiek problemų, nes nauja tvarka, nauji grafikai, todėl galbūt, kai kurie vaikai ir nespėja, tačiau visa tai laikina.

Į redakciją kreipėsi tėvai mokyklos, kurioje mokosi jų vaikas, neįvardija, tačiau Marijampolės Rimanto Stankevičiaus progimnazijos direktorė sutiko pakomentuoti ir papasakoti, kokia yra situacija jos vadovaujamos progimnazijos valgykloje. Ji pasakoja, kad progimnazijoje mokosi virš 600 mokinių, apie pusę iš jų – pradinukai, o likusi dalis – 5–8 klasių moksleiviai, pastarųjų srautas per ilgąją pertrauką – didžiau-

Redakcijos nuotr.

► Mokinių tėvai klausia: kam mokiniams suteikiama galimybė valgyti, jei pavalgyti nepavyksta?

sias: „Eilė būna, tačiau eilės lenkiasi. Skiriamas nemenkas dėmesys ir pertraukos gale, kai lieka 10–5 minutės, valgykla lieka tuščia. Tai taip teigti, kad nespėja pavalgyti, mes negalim.

Kartais nutinka techninių kliūčių, kad, sakykim, vaikams tenka atsiskaityti mokinio pažymėjimu prie kasos aparato ir būna stringimų. Be abejo, jeigu stringa, sakykim, vieną minutę ar dvi minutes, atrodo, net neilgas laikas, tačiau jos yra brangios ir kartais būna, kad užtrunka atsiskaitymas ir tokiu būdu ne visi suspėja“, – pažymi Rimanto Stankevičiaus progimnazijos direktorė Asta Skripkienė.

Direktorės teigimu, per ilgąją pertrauką valgykloje vienu ar kitu metu budi administracijos darbuotojas, kuris stebi situaciją.

Jeigu dėl techninių kliūčių buvo sutrikdytas valgyklos darbas, budintis administracijos darbuotojas mokytojus perspėja, kad mokiniai nespėjo pavalgyti ir pavėluos kelias minutes į pamoką. Laiką padėtų sutaisyti ir tai, jeigu moksleiviai gautų iš anksto paruoštas maisto porcijas: „Tai yra mokinių pasirinkimas. Ne visi noriai renkasi vienodas nustatytas porcijas (kaip kotletas, grikių kruopos ir salotos), todėl eilės pildosi ir visas procesas vyksta lėčiau. Mokykla atsižvelgia į mokinių poreikius – gamina daugiau patiekalų, todėl virtuvės darbuotojos ilgiau užtrunka“, – atkreipia dėmesį progimnazijos direktorė Asta Skripkienė.

Švietimo atstovai sako, kad ši problema – laikina: rugsėjis – adaptacijos laikotarpis, moksleiviai dar

tik susipažįsta su mokyklos tvarka. Po kelių savaičių viskas apimsta, nes išmoksta planuoti savo laiką pertraukų metu ir srautai pasiskirsto.

Marijampolės savivaldybės administracijos direktoriaus N. Mašalaičio teigimu, kažkokių specifinių sprendimų nėra. Vaikai yra supažindinami su taisyklėmis, per kurias pertraukas jie turi eiti valgyti, yra sudaryti grafikai. Kol kas daugiau sprendimų nėra priimta, nors buvo svarstoma ilginti pertraukas, tačiau tuomet iškyla kitos problemos – vaikai nespėja į popamokines veiklas, būrelius, autobusus, nes tada, žinoma, ilgėja ir pamokų laikas.

N. Mašalaičiui antrina ir Rimanto Stankevičiaus progimnazijos direktorė. Jos teigimu, taip mokiniai išmoksta planuoti laiką. Gal-

būt vieni ateina pertraukos pradžioje pavalgyti, o kiti gale, kai jau lieka mažiau žmonių. Taip moksleiviai išsiugdo orientavimąsi, mišklumą.

Į klausimą, ar mokytojas turi teisę išleisti moksleivį iš pamokos viena ar dviem minutėm anksčiau, kad šis spėtų pavalgyti, Marijampolės savivaldybės administracijos direktorius atsako: „Tai yra ugdymo procesas. Mokytojai pamokų metu yra atsakingi už mokinius ir ugdymo proceso metu tikrai nei į valgyklą, nei kažkur kitur vaikų išleisti negalima.“

Švietimo atstovai prašo kalbėtis. Siekiant atliepti kiekvieno vaiko poreikius reikalingas dialogas ir abipusis supratimas. O kūrybiškai pažiūrėjus, galima srautus sureguliuoti efektyviau, ne „valdiškai“.

Šeimos kortelė: kam ji skirta?

Jau šešerius metus Lietuvoje veikianti Šeimos kortelės programa padeda gausioms bei vaikus su negalia auginančioms šeimoms pasinaudoti įvairiomis lengvatomis ir nuolaidomis. Tai ne tik finansinė parama kasdieniams poreikiams, bet ir simbolinis gestas, įvertinantis šių šeimų indėlį į visuomenę. Teisę į Šeimos kortelę turi daugiau kaip 44 tūkst. šeimų, pirmąją kortelę naudoja daugiau kaip 18 tūkst. Lietuvos šeimų, t.y. 40 proc. teisę į šią kortelę turinčių šeimų. Marijampolės savivaldybėje – daugiau kaip 500.

„Šeimų gerovės kūrimas – vienas svarbiausių valstybės tikslų. Šeimos kortelė yra veiksmingas įrankis siekiant šio tikslo. Per šešerius metus gausios ar vaikus su negalia auginančios šeimos itin aktyviai pasinaudojo Šeimos kortelės teikiamomis naudomis, pavyzdžiui įsigyjant reikalingus vaistus ar kitas su sveikata susijusias paslaugas bei prekes, organizuojant šeimai kultūrinės

edukacijos išvykas ir kita. Dėkoju visiems Šeimos kortelės partneriams už socialinę atsakomybę, geranoriškumą ir bendrystę kuriant daugiau galimybių Lietuvos šeimoms“, – sako socialinės apsaugos ir darbo viceministrė Deimantė Bukeikaitė. Šiuo metu Šeimos kortelės programoje dalyvauja daugiau kaip 300 partnerių. Prekes ar paslaugas su šios kortelės naudomis galima

įsigyti maždaug 3 tūkstančiuose vietų, plečiasi internetu veikiančių įmonių iniciatyvos. Vyksta bendradarbiavimas ir su užsienio partneriais iš Baltijos šalių. Latvijoje naudas su lietuviška Šeimos kortele galima gauti daugiau nei 160 vietų.

Kas gali gauti Šeimos kortelę?

Gausi šeima – tai tokia šeima, kurioje auga 3 ir daugiau vaikų, įvairių ar nuolatinei globojamų iki 18 metų amžiaus.

Į gausios šeimos gretas patenka ir pilnamečiai vaikai iki 24 metų, jei jie neturi savo vaikų ir mokosi bendrojo ugdymo mokykloje, profesinėje mokykloje pagal formaliojo ugdymo programą pirmąjį kvalifikacijai įgyti ar studijuoja aukštojoje mokykloje pagal nuolatinės studijų formos programą.

Gausios šeimos nariu pilnametis vaikas išlieka pabaigęs bendrojo ugdymo

mokyklą iki tų metų rugsėjo, kai tradiciškai prasideda studijos universitetuose ar profesinėse mokyklose.

Gausioje šeimoje gali būti du tėvai ar vienas iš tėvų. Jei pora išsiskiria, gausios šeimos statusas lieka tam iš tėvų, su kuriuo teismo sprendimu lieka gyventi vaikai. Kortelę gauti gali ir šeima, kurioje auga vaikai iš ankstesnių santuokų, kai šeimoje iš viso yra 3 ar daugiau vaikų, nepriklausomai nuo to, kurioje santuokoje vaikai gimė.

Svarbu, kad teisę gauti Šeimos kortelę turi tik tas iš tėvų, su kuriuo teismo sprendimu ar tėvų sutarimu gyvena vaikas, ir bendrai, jo šeimoje auga ne mažiau nei 3 vaikai.

Negalią turintį vaiką slauganti, prižiūrinti šeima – šeima, kurioje kartu su tėvais gyvena vaikas, kuriam nustatytas negalios lygis arba darbingo amžiaus nesusituokęs asmuo,

Seimskortele.lt nuotr.

kuriam nustatytas specialus nuolatinės priežiūros (pagalbos) ar specialus nuolatinės slaugos poreikis.

Kaip gauti Šeimos kortelę?

Prašymą gauti Šeimos kortelę galima pildyti interneto svetainėje www.spis.lt, rašyti raštu (prašymo formą galima rasti interneto svetainėje) ir siųsti Socialinių paslaugų priežiūros departamentui paštu, adresu Vivulskio g. 13, 03162 Vilnius, arba pateikti tiesiogiai atvykus nurodytu adresu į departamentą.

Platesnės informacijos apie šeimos kortelės teikiamas lengvatas ieškote interento puslapyje www.seimos-kortele.lt

SVARBU: Šiais metais baigia galioti plastikinei kortelei suteikiamas garantinis laikotarpis pirmosioms, 2019 metais išduotoms Šeimos kortelėms. Šeimos, pradėjusios naudotis kortele jos starto metais, turės pasikeisti seno tipo kortelės į naujesnes. Informacija iki kada galioja garantinis kortelės laikotarpis įrašyta antrąje fizinės kortelės pusėje. Kartu su šia pirma kortele nustos galioti ir visos šeimai suteiktos papildomos kortelės, įskaitant mobilią kortelės versiją. Visa aktuali informacija, kaip pasikeisti kortelę skelbiama Šeimos kortelės svetainėje www.seimos-kortele.lt

SADM informacija

Santuokos nutraukimas – nuo ko pradėti? Pataria teisininkė

Sudarant santuoką, niekas neplanuoja skirtis, tačiau būna situacijų, kai skyrybos yra neišvengiamos. O priėmus sprendimą skirtis kyla klausimas: nuo ko pradėti, norint nutraukti santuoką oficialiai?

Rūta MALEVSKYTĖ
Advokatė

Pirmiausia reikėtų žinoti, jog santuoka gali būti nutraukta trimis būdais: 1) abiejų sutuoktinių bendru sutikimu; 2) vieno sutuoktinio prašymu; bei 3) dėl sutuoktinių (sutuoktinio) kaltės. Norint nutraukti santuoką, visų pirma, patariama pasikalbėti su sutuoktiniu ir susitarti dėl santuokos nutraukimo sąlygų – t. y. išspręsti tokius klausimus, kaip nepilnamečių vaikų išlaikymas, bendravimo su vaikais tvarkos nustatymas, bendro turto bei išpareigojimų kreditoriams padalijimas, kt., o tuomet kreiptis į advokatą dėl dokumentų rengimo. Nepriklausomai nuo to, ar kitas sutuoktinis sutinka santuoką nutraukti, ar ne, ar pavyko susitarti dėl santuokos nutraukimo sąlygų, ar ne, jeigu esate apsisprendę skirtis, tai skyrybų procesą galite pradėti nepriklausomai nuo kito sutuoktinio noro.

Santuoką galima nutraukti notarine tvarka

Kalbant apie santuokos nutraukimą abiejų sutuoktinių bendru sutikimu, svarbu, ar turite bendrų nepilnamečių vaikų, ar ne, kadangi nuo 2023 m. sausio 1 d., įsigaliojus LR Civilinio kodekso pataisoms, sutuoktiniams neturint nepilnamečių vaikų, santuoką galima nutraukti notarine tvarka. Tačiau, norint pasinaudoti supaprastinta santuokos nutraukimo pas notarą tvarka, turi egzistuoti šių sąlygų visuma: 1) nuo santuokos sudarymo yra praėję daugiau negu vieneri metai; 2) abu sutuoktiniai yra sudarę sutartį dėl santuokos nutraukimo pasekmių (sutartį rengia notaras arba Jūsų pasirinktas advokatas); 3) abu sutuoktiniai yra visiškai veiksnūs šioje srityje; 4) sutuoktiniai daugiau negu metus netvarko bendro ūkio; 5) negyvena santuokinio gyvenimo; 6) sutuoktiniai neturi bendrų nepilnamečių vaikų. Tik esant šių sąlygų visumai, sutuoktiniai dėl santuokos nutraukimo bendru sutarimu turi teisę kreiptis į bet kurį notarą, kurį gali pasirinkti savo

nuožiūra, nepriklausomai nuo jų gyvenamosios vietos. Nenustačius bent vienos iš būtinųjų sąlygų santuokos nutraukimui notarine tvarka, notaras tokį prašymą tvirtinti atsisako, tuomet sutuoktiniai turi teisę kreiptis į teismą su prašymu dėl santuokos nutraukimo abiejų sutuoktinių bendru sutikimu.

Svarbu, ar turite vaikų

Jeigu turite nepilnamečių vaikų ar neatitinkate kitų aukščiau minėtų santuokos nutraukimo notarine tvarka sąlygų (pavyzdžiui, daugiau negu metus netvarkyti bendro ūkio), tačiau abu su sutuoktiniu skirtis sutinkate ir esate susitarę dėl santuokos nutraukimo sąlygų (nepilnamečių vaikų išlaikymo dydžio, vaikų gyvenamosios vietos ir bendravimo su vaikais tvarkos nustatymo, bendro turto bei išpareigojimų kreditoriams padalijimo, vienas kito išlaikymo, pavardžių po santuokos nutraukimo), tuomet galite kreiptis į teismą su prašymu dėl santuokos nutraukimo abiejų sutuoktinių bendru sutikimu bei pateikti teismui tvirtinti sutartį dėl santuokos nutraukimo pasekmių. Šiuo atveju turi egzistuoti šių sąlygų visuma: 1) nuo santuokos sudarymo yra praėję daugiau negu vieneri metai; 2) abu sutuoktiniai yra sudarę sutartį dėl santuokos nutraukimo pasekmių (turto padalijimo, vaikų išlaikymo ir pan.); 3) abu sutuoktiniai yra visiškai veiksnūs šioje srityje. Esant šių sąlygų visumai, santuoka nutraukiama teisme supaprastinto proceso tvarka. Šiuo atveju dažniausiai net teismo posėdyje dalyvauti nereikia, santuokos nutraukimo klausimas teisme gali būti išspręstas rašytinio proceso tvarka.

Santuokos nutraukimas vieno sutuoktinio prašymu

Kitas įstatyme įtvirtintas santuokos nutraukimo pagrindas yra vieno sutuoktinio prašymas. Santuoka vieno sutuoktinio prašymu gali būti nutraukta esant bent vienai iš šių sąlygų: 1) sutuoktiniai gyvena skyrium (separacija) daugiau nei vienerius me-

tus; 2) vienas sutuoktinis po santuokos sudarymo teismo sprendimu pripažintas neveiksniu šioje srityje ar ribotai veiksniu šioje srityje; 3) vienas sutuoktinis teismo sprendimu pripažintas nežinia kur esančiu; 4) vienas sutuoktinis atlieka laisvės atėmimo bausmę ilgiau nei vienerius metus už netyčinį nusikaltimą. Šiuo atveju prašymas dėl santuokos nutraukimo paduodamas pareiškėjo gyvenamosios vietos apylinkės teismui, o santuoka nutraukiama teisme supaprastinto proceso tvarka. Tačiau teismas atsižvelgdamas į vieno sutuoktinio amžių, santuokos trukmę, sutuoktinių nepilnamečių vaikų interesus, gali atsisakyti nutraukti santuoką, jeigu santuokos nutraukimas padarytų esminės turtinės ar neturtinės žalos vienam sutuoktiniui ar jų nepilnamečiams vaikams.

Santuokos nutraukimas dėl sutuoktinių kaltės

Ir, galiausiai, trečias įstatyme įtvirtintas santuokos nutraukimo pagrindas yra santuokos nutraukimas dėl sutuoktinių ar vieno iš jų kaltės, kuriuo naudojamas tuo atveju, jeigu kyla ginčas ir sutuoktiniams nepavyksta susitarti dėl santuokos nutraukimo bendru sutuoktinių sutikimu sąlygų (pavyzdžiui, dėl santuokoje įgyto turto padalijimo ar dėl nepilnamečių vaikų išlaikymo dydžio). Santuokos nutraukimas dėl sutuoktinio (sutuoktinių) kaltės vyksta ginčo teisenos tvarka, vienam iš sutuoktinių pareiškus ieškinį teismui. Tačiau, remiantis Lietuvos Respublikos mediacijos įstatymo 20 str. nuostatomis, nuo 2020 m. sausio 1 d., sprendžiant šeimos ginčus, nagrinėjamus ginčo teiseną Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka, yra taikoma privalomoji mediacija. Todėl, siekiant nutraukti santuoką dėl abiejų sutuoktinių ar vieno iš jų kaltės, visų pirma yra privaloma kreiptis į Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybą su prašymu dėl privalomos mediacijos vykdymo ir su mediatoriaus pagalba pabandyti taikiai susitarti dėl santuokos nutraukimo sąlygų. Mediacija šeimos ginčiuose yra privaloma ikiteisminė ginčų sprendimo procedūra, kurios metu vienas ar keli mediatoriai (tretieji nešališki asmenys) padeda ginčo šalims taikiai

spręsti ginčą, o sprendimą dėl santuokos nutraukimo sąlygų priima ne teismas, ne mediatorius, o patys sutuoktiniai. Sutuoktiniams pavykus susitarti – paduodamas prašymas teismui dėl santuokos nutraukimo abiejų sutuoktinių bendru sutikimu (mediacijos metu sutartomis sąlygomis). Tuo tarpu, jeigu kitas sutuoktinis dalyvauti mediacijos procese atsisakė arba sutuoktiniams susitarti nepavyko, tuomet laikoma, jog privaloma mediacija yra pasinaudota ir gavus mediatoriaus pažymą vienas iš sutuoktinių jau gali kreiptis į teismą su ieškiniu dėl santuokos nutraukimo dėl sutuoktinių (sutuoktinio) kaltės. Svarbu paminėti, kad šiuo atveju teismas gali imtis laikinųjų apsaugos priemonių, kad užtikrintų sutuoktinių ir jų vaikų saugumą ir interesus iki teismo sprendimo priėmimo – pavyzdžiui, teismas gali priteisti nepilnamečiams vaikams laikiną išlaikymą, kuris būtų mokamas nuo kreipimosi į teismą dienos iki teismo sprendimo išiteisėjimo, taip pat gali nustatyti laikiną bendravimo su nepilnamečiais vaikais tvarką ir pan.

Kaip minėta, šiuo pagrindu galima prašyti nutraukti santuoką, jeigu ji faktiškai iširo dėl kito sutuoktinio kaltės. Sutuoktinis pripažįstamas kaltu dėl santuokos iširimo, jeigu jis iš esmės pažeidė savo, kaip sutuoktinio, pareigas (būti lojaliam, gerbti sutuoktinį, taip pat vienas kitą remti moraliai ir materialiai, atsižvelgiant į kiekvieno sutuoktinio galimybes, prisidėti prie bendrų šeimos ar kito sutuoktinio poreikių tenkinimo, išlaikyti ir auklėti savo nepilnamečius vaikus, rūpintis jų švietimu, sveikata, kt.) ir dėl to bendras sutuoktinių gyvenimas tapo negalimas. Preziumuojama, kad santuoka iširo dėl kito sutuoktinio kaltės, jeigu jis yra nuteisiamas už tyčinį nusikaltimą arba yra neišstikimas, arba žiauriai elgiasi su kitu sutuoktiniu ar šeimos nariais, arba paliko šeimą ir daugiau kaip vienerius metus visiškai ja nesirūpina. Žinoma, sutuoktinis, kuriam pareikštas ieškinys dėl santuokos nutraukimo, gali prieštarauti dėl savo kaltės ir nurodyti faktų, patvirtinančių, kad santuoka iširo dėl ieškovo arba dėl abiejų sutuoktinių kaltės, tuomet teismas, atsižvelgdamas į bylos aplinkybes, gali pri-

Asmeninio archyvo nuotr.

► Advokatė Rūta Malevskytė.

pažinti, kad santuoka iširo dėl abiejų sutuoktinių kaltės. Tačiau svarbu pabrėžti, kad kito sutuoktinio kaltės pripažinimas nereikia, kad dėl to galima nukrypti nuo lygių dalių padalijimo principo ir prašyti priteisti didesnę turto dalį. Santuokoje įgytas turtas yra dalijamas sutuoktiniams lygiomis dalimis (po ½ dalį, nebent yra pagrindas nukrypti nuo lygių dalių principo ar turtą (jo dalį) pripažinti asmenine vieno sutuoktinio nuosavybe), o esant sutuoktinio kaltei (pavyzdžiui, neištikimybei,

nesantuokinių vaikų turėjimui, smurto naudojimui ir pan.), galima prašyti iš kalto dėl santuokos iširimo sutuoktinio priteisti neturtinę žalą.

Šiame straipsnyje apžvelgiau tris santuokos nutraukimo būdus. Nesvarbu, kuriuo iš įstatyme įtvirtintų pagrindų norėsite nutraukti santuoką, visuo-

Senjorų arbatėlė su meru

Spalio 1 d., 10.00 val.

Marijampolės kultūros centro mažoji salė (Vilkaviškio g. 2)

Kviečiame senjorus kartu praleisti šiltą ir jaukų rytmetį prie kvapnios arbatos puodelio ir saldžių gardumynų!

Šventinę nuotaiką kurs kapela „Vaivora“ (vadovas A. Maziliauskas).

Marijampolė

Marijampolės dramos teatras turi naują meno vadovę

Darbą Marijampolės dramos teatre pradėjo nauja vadovė – energinga, idėjų kupina ir pasiryžusi kurti prasmingus pokyčius. Naujoji meno vadovė pabrėžia, kad yra atvira naujovėms ir iniciatyvoms, o jos pagrindinis tikslas – sukurti profesionalių aktorių trupę. Paklausta, ar per pirmąjį darbo savaitę jau spėjo įsitvirtinti ir susidurti su iššūkiais, ji sako, kad įkrito į patį darbų kūrimą, todėl šiandieninis prioritetas – susipažinti su įstaigos struktūra ir tęsti pradėtus darbus, o pokyčiai ateis palengva.

Vaida MASAITIENĖ
Simona DRAUGELYTĖ

Marijampolės dramos teatre – pokyčiai: prie vairo stoji nauja vadovė Gabrielė Nazaraitė-Masevičienė. Sprendimas imtis šio darbo buvo gerai apgalvotas – tai ne tik profesinis iššūkis, bet ir galimybė prisidėti prie teatro kultūros puoselėjimo Lietuvoje, sako ji. Naujoji teatro vadovė – meno žmogus: yra baigusi kino ir televizijos režisūros studijas Lietuvos muzikos

ir teatro akademijoje, mokėsi pas aktorių ir režisierių Valentiją Masalską bei kino režisierių Algimantą Puipą.

G. Nazaraitė-Masevičienė pasakoja, kad visą laiką dirbo kine, o teatro veikla buvo labiau pasyvesnė. Kai sužinojo, kad Marijampolės teatras ieško vadovo, nusprendė pamėginti. Pašnekovės teigimu, ji turėjo labai aiškia viziją ir komisija nusprendė, kad tai vizijai lemta atkeliauti į

Redakcijos nuotr.

► Naujoji Marijampolės dramos teatro vadovė G. Nazaraitė-Masevičienė žada pokyčius teatre.

Marijampolę. O vizija yra tokia: „Labai norėtusi, jog šitas teatras turėtų profesionalią trupę ir tikimės, kad taip bus.“

Visai netrukus Dramos teatre pasirodys net keturios premjeros. Pirmoji jau įvyko rugsėjo 18-ąją. Lapkričio mėnesį bus rodomas režisieriaus Arvydo Lebeliūno

premjerinis spektaklis „Viskas apie vyrus“, režisierė Milda Mažėtytė-Antanaušienė pristatys spektaklį „Nojaus laivas“, o Zigmantas Baranauskas pakvies į spektaklio „Meilė, džiazas ir velnias“ premjerą. Naujoji vadovė sako, kad pokyčiai ateis palengva, kadangi premjeros jau suplanuotos, repertuaras

jau sudėliotas ir kažko keisti nežadama.

Gabrielė Nazaraitė-Masevičienė pabrėžia, kad visos komandos įdirbio neardys, tačiau šypsosi ir sako, kad ateityje laukia dar visko daug, kol kas to atskleisti negali, bet žada, kad darbo bus įdėta dar daugiau ir rezultatas džiugins ne tik Marijampolę, bet ir kitus miestus. Vadovė kalbant paaikšėjo, kad pagrindinis tikslas – jog į Marijampolę atvažiuotų, kuo daugiau žmonių iš svetur.

Rugsėjis – intensyviausias darbų metas, tad vos pradėjusi eiti naujas pareigas, vadovė prisipažįsta jaučianti, tarsi būtų pakliuvusi į tikrą darbų viesulą: viskas prasideda nuo susipažinimo su dabartine egzistuojančia sistema, nuo jau suformuoto repertuaro iki biurokratinių reikalų. Taip pat palaikomas ryšys su kitais teatrais, aktorais, režisieriais.

Apie artėjančias permainas ir pokyčius naujoji vadovė nedaugžodžiauja. Konkretumas ir argumentacija – vienos pagrindinių savybių, kuriomis ji vadovauja: „Pasakysiu labai trumpai: labai greitai viską sužinosit. Tiesiog nenoriu išsiplėsti, nenoriu paleisti kažkokio gando. Aš konkretus žmogus, man labai patinka argumentai, tad kai galėsiu argumentuoti, tada ir pasakysiu. O dabar tiesiog rankovės paraitotos ir dirbam.“

Gabrielė Nazaraitė-Masevičienė kilusi iš Šakių, šiuo metu gyvena Vilniuje ir, nors rytais ir vakarais kelias tolimas, bet jis būna skirtas apmąstymams ir planavimams. Vadovė akcentuoja, kad dabar visos jos jėgos yra sutelktos būtent čia, Marijampolėje.

Su Marijampolės dramos teatro repertuaru galima susipažinti interneto svetainėje marijampoleste-atras.lt

Ruduo – sodo ir kiemo darbų metas. Kaip tinkamai tvarkyti žaliąsias atliekas?

Visi norime gyventi švariai ir gražiai – juk nuo mūsų pačių priklauso, kaip atrodys mūsų kiemai, sodai ir visas miestas. Rudenį darbų netrūksta: krenta lapai, obuoliai, pjauname žolę, genime šakas... Tad pasirūpinkime, kad žaliosios atliekos būtų sutvarkytos tinkamai. Tai paprastas būdas išlaikyti aplinką jaukią ir tvarkingą.

Pixabay nuotr.

Ką daryti su žaliosiomis atliekomis?

Vadovaujantis Marijampolės savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklėmis, žaliąsias ir kitas biologiškai skaidžias atliekas draudžiama mesti į mišrių komunalinių atliekų, pakuočių ar stiklo konteinerius, taip pat palikti konteinerių aikštelėse, šalia jų ar kitose joms šalinti neskirtose vietose.

Gyventojai žaliąsias atliekas turi:

- kompostuoti savo kieme arba

- nemokamai pristatyti į:
  - žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelę – Uosinės k. 8, Patašinės sen., Marijampolės sav.,
  - nedidelius kiekius – į didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelę, Vokiečių g., Marijampolėje.
- Jeigu gyvenate daugiabutyje, tokiais atvejais žaliųjų atliekų tvarkymą turi organizuoti namo administratorius. Atliekas galima:
  - pristatyti į žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelę (Uosinės k. 8, Patašinės sen., Marijampolės

sav.) sutartiniais pagrindais arba

- sudaryti sutartį su atliekų vežėju dėl jų išvežimo.

Svarbu žinoti – Marijampolės savivaldybės administracija neorganizuoja žaliųjų atliekų išvežimo iš daugiabučių namų teritorijų.

Primenama, kad žaliųjų atliekų surinkimo aikštelėse priimamos:

- želdynų genėjimo ir sodo atliekos, nukritę medžių lapai, nupjauta žolė, gėlės, piktžolės;
  - vaisių, daržovių atliekos;
  - medžio žievė, pjuvenos, drožlės, skiedros;
  - smulkios medžių, krūmų genėjimo šakos.
- Įsidėmėkite – jos neturi būti su priemaišomis.

Daugiau dėmesio tvarkai

UAB Marijampolės apskrities atliekų tvarkymo centras (MAATC) kartu su Savivaldybės Viešosios tvarkos skyriaus specialistais dažniau tikrins, ar atliekos rūšiuojamos tinkamai. Bus žiūrima, kad mišrių atliekų konteineriuose nebūtų žaliųjų atliekų, pakuočių ar stiklo.

Gyventojamas svarbu prisiminti:

- Maisto, pakuočių, stiklo, popieriaus ir plastiko atliekas meskite į joms

skirtus konteinerius.

- Žaliąsias atliekas kompostuokite savo sklype arba pristatykite į artimiausią žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelę.
- Nedidelius kiekius smulkesnių (smulki frakcija iki 30 cm) žaliųjų atliekų galima pristatyti nemokamai į apskrityje veikiančias 8 didelių gabaritų atliekų surinkimo aikšteles.

Jei kyla klausimų, kur mesti vieną ar kitą atlieką, pasinaudokite MAATC interneto svetainėje pateiktu Atliekų rūšiavimo vadovu.

Susikaupusius naudoti nebetinkamus daiktus ar atliekas, kuriuos dėl per didelio dydžio ar dėl to, kad yra pavojingi, draudžiama mesti į mišrių komunalinių atliekų ir į antrinių žaliavų ir pakuočių rūšiavimo konteinerius, galima pristatyti į specialias surinkimo aikšteles.

Marijampolės savivaldybėje veikia 2 didelių gabaritų surinkimo aikštelės:

- Marijampolės DGASA (Vokiečių g. 10, Marijampolė)
- Uosinės DGASA (Uosinės k. 4, Marijampolės sav.).

Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse nemokamai iš gyventojų priimamos šios atliekos:

- didelių gabaritų atliekos (baldai, dviračiai, kiti dideli namų apyvokos daiktai);

Pixabay nuotr.

- pakuočių atliekos, įskaitant antrines žaliavas (popieriaus, kartono, plastiko, stiklo, metalo atliekos);
- elektros ir elektroninės įrangos atliekos;
- ne daugiau kaip 5 lengvųjų automobilių padangos;
- buityje susidarancios pavojingos atliekos (baterijų, akumuliatorių, tepalų, buitinių chemijos atliekos ir kita);
- statybos ir griovimo atliekos: per metus ne daugiau kaip 200 kg iš vieno fizinio asmens.

Norėdami užsakyti didelių gabaritų atliekų išvežimo paslaugą, gyventojai turi kreiptis ir užsiregistruoti tel. +370 800 53533, registracija taip pat vyksta ir el. paštu: sutvarkysim@ecoservice.lt. Registruotis

reikėtų ne vėliau kaip trys dienos iki patvirtintos grafike išvežimo dienos, nes vėliau jau registracija nebepriimama.

Užsiregistravę gyventojai didelių gabaritų atliekų surinkimo grafike nurodytą dieną iki 7 val. ryto didelių gabaritų atliekas turi išnešti prie savo gatvės / sklypo ribos, gerai matomoje vietoje. Atliekos bus surenkamos tik iš užsiregistravusių gyventojų!

Primenama, kad netinkamas atliekų rūšiavimas užtraukia administracinę atsakomybę. Gyventojams gali būti taikomos piniginės baudos nuo 30 iki 140 eurų, o pakartotinių pažeidimų atvejais – dar didesnės.

Marijampolės savivaldybės administracijos ir MAATC informacija

UŽ MIESTO

Iš Kalvarijos kilęs dainų kūrėjas, atlikėjas I. Labalaukis: „Juokiuosi, kad pirmiau pradėjau dainuoti, o tik tada kalbėti“

28-erių Ignas Labalaukis – ne tik programuotojas, bet ir jautrus dainų ir muzikos kūrėjas bei atlikėjas. Kilęs iš mažo kaimelio netoli Kalvarijos, šiandien jis gyvena Vilniuje, tačiau savo kūryboje vis dar stipriai jaučia ryšį su gimtuoju Suvalkijos kraštu.

Greta PAULEVIČIŪTĖ

„Pradėjau dainuoti anksčiau, nei kalbėti“

Ignas sako, kad muzika jį lydi nuo pat pirmųjų žingsnių: „Juokiuosi, kad pradėjau dainuoti anksčiau, nei kalbėti. Kiek save pamenu – visada dainavau.“

Jaunasis muzikantas yra baigęs Kalvarijos meno mokyklą, kur mokėsi groti trimitu. Jis teigia ten įgijęs svarbių muzikinių pagrindų, kurie padeda ir šiandien. „Nors dabar trimitu negroju, bet grojimas suteikė daug žinių apie kvėpavimą, muzikavimą ir apskritai apie muziką“, – pasakoja kūrėjas.

Mokykloje Ignas aktyviai dalyvavo meninėje vei-

kloje – dainavo chore, solo ir duetuose. Persikraustęs gyventi į Vilnių, ilgai ieškojo savo kelio: išbandė ir choras, ir ansamblius, bet galiausiai suprato, kad tik dainuodamas vienas jis jaučiasi autentiškiausias.

Muzika – svarbi gyvenimo dalis

Nors išsikraustęs į sostinę Ignas studijavo bioinformatiką, o šiuo metu dirba programuotoju, muzika visada išliko svarbia jo gyvenimo dalimi. Jis neslepia – norėtų skirti kūrybai daugiau laiko: „Savo kūryba ir dainų rašymu siekiu kokybės, nenoriu tiesiog išleisti kuo daugiau dainų. Jeigu neįsėdėčiau, kad atidavčiau visą save, tuomet

daina guli stalčiuje ir laukia savo eilės.“

Paklaustas apie įkvėpimo šaltinius, Ignas sako, kad dainose visuomet palieka dalelę savęs. Dažnai kūrybai įkvėpia artima aplinka, filmai, knygos. „Pastebėjau, kad jei rašau būdamas tam tikroje emocijoje, turiu ją užfiksuoti iškart – kitą dieną grįžti į tą nuotaiką tampa sunku“, – atvirauja jis.

Savo dainas pašnekovas apibūdina kaip melancholiškas, lyriškas, bet visuomet turinčias šviesos ir vilties. „Noriu, kad mano muzika žmonėms padėtų susimąstyti, bet kartu ir įkvėptų. Man svarbu, kad klausytojas atpažintų save dainose ir pasijustų, kad gyvenime visi mes susiduriame su tam tikrais iššūkiais.“

Naujausias kūrinys – „Scared to fall“

Ignas šiuo metu yra išleidęs keturias dainas. Naujausias kūrinys, parašytas dar praėjusią vasarą, „Scared to fall“ – itin as-

meniškas ir jautrus. „Tai daina apie kovą su savimi – apie baimes, apie vidinius demonus, apie jausmą, kad vis stengiesi, bet jautiesi nepakankamas.“

Dainos autorius pasakoja, kad kūrinį įkvėpė daugeliui gerai žinomo serialo „Friends“ aktorius Matthew Perry. „Skačiau jo knygą ir mane labai palietė, kiek daug skausmo išgyveno žmogus, kurį visi laikė sėkmingu. Supratau, kad kiekvienas turime savo demonų, nepriklausomai nuo to, kokį įvaizdį išorėje apie save sudarome“, – pasakoja Ignas.

Asmeniškai jam ši daina – priminimas, kad visi turime savo vidinių kovų, skaudulių ir psichologinių problemų, o kalbėti apie sunkumus ir silpnybes neturi būti gėda: „Net jei žmogus atrodo turintis viską, jis gali jaustis visiškai vienišas ir palūžęs. Norėjau, kad daina paliestų tuos, kurie kovoja, bet nedrįsta apie tai kalbėti.“

Daina pasibaigia svarbia žinute: „I don't believe that anyone else would live Your life better than You do yourself“ (liet. „netikiu, kad kas nors kitas nugyventų tavo gyvenimą geriau nei tu pats“). „Šiais žodžiais norėjau pasakyti, kad niekas kitas geriau nenugyvens tavo gyvenimo už tave. Nesvarbu, kiek kartų suklysi ar kiek sunkumų patirsi – viską gali įveikti pats“, – sako Ignas.

„Niekam nereikia dar vienos kopijos“

Paklaustas apie ateities planus, kūrėjas nedaugžo-

Asmeninio archyvo nuotr.

džiauja – artimiausiu metu jis norėtų išleisti mini albumą, kuriame kelios dainos apimtų vieną temą. „Tikiu, kad tai bus ilgas, bet labai įdomus procesas. Noriu kurti prasmingai, nesku- bant.“

O pokalbio pabaigoje Ignas dalijasi nuoširdžiu patarimu pradedantiems kūrėjams: „Nebijokit dalintis savo kūryba. Sunkiausia, mano manymu, yra įveikti baimę – ką pagalvos kiti. Tačiau labai svarbu nesilygiuoti, nes niekam nereikia dar vienos kopijos – žmonės ieško tikrumo ir nuoširdumo“.

Jis taip pat ragina nebijoti kritikos, kuri kartais virsta net patyčiomis, ir primena – dažnai neigiamos reakcijos kyla ne dėl mūsų, bet dėl kitų žmonių baimių ar kompleksų.

„Aš pats stengiuosi kurti tai, kas man pačiam patinka. Gyvenu tik kartą, todėl noriu iš gyvenimo pasisemti kiek įmanoma daugiau. To paties linkiu ir kitiems. Nes nesvarbu, ar esi muzikos kūrėjas, ar dirbi paprastą darbą – svarbiausia mėgautis procesu, daryti tai, kas tau patinka, o visa kita ateis savaime, jei tik atiduosi visą save“.

Asmeninio archyvo nuotr.

Dienoms niaukstantis norisi „komforto“ maisto: kibinai patiks visai šeimai

Ruduo, gripo sezonas... Oras jau tuoj pradės „gnybti“ į nosį, o sergančiųjų dauguma nuteikia šiek tiek pesimistiškai. Tačiau karšto sultinio puodelis ir naminiai kibinai puikiai tiks tiek apniukusios dienos nuotakai pakelti, tiek sušilti po dienos darbų.

Kibinams reikės:
200 gramų sviesto;
500 gramų kvietinių miltų;
2 kiaušinių;
200 gramų grietinės;
druskos,

500 gramų maltos kiaulienos mėsos ar kapotos mėsos;
pipirų;
1 kiaušinio aptepimui.
Gaminimas:
• Į dubenį sutarkuoja-

me sviestą, supilame miltus ir tol trupiname sviestą maišydami su miltais, kol gausime smulkius trupinėlį. Vėliau po truputį dedame grietinę ir įmušame kiaušinius, įberame druskos. Viską gerai sumaišę, išskame į maistinę plėvelę. Ją reikia palikti šaldytuve 2 valandoms.

• Kol tešla laukia savo eilės, reikia pasiruošti mėsos įdarą. Galima rinktis kapotą mėsą arba maltą

mėsą, dėti į mėsą tarkuoto svogūno (kas nemėgsta šio skonio – nebūtina). Į mėsą beriamė druskos ir pipirų, dedame grietinės ir gerai išmaišome.

• Ištraukus tešlą iš šaldytuvo, imame po nedidelę gabalėlį (daliname tešlą į 12 dalių), kočiojame apskritimus, dedame į vidų mėsos ir perlenkiame. Formuojame iš perlenktų kraštų pynutes arba tiesiog užspaudžiame ir pirštais padarome bangeles. Sufor-

flickr.com nuotr.

muotus kibinus rikiuojame į skardą, išklotą kepimo popieriumi, aptepame kiaušinio plakiniu.

Kibinai keps apie 30–35 minutes iki 180 laipsnių

laipsnių įkaitintoje orkaitėje. Belieka išsivirti puodelį sultinio ir galima mėgautis vakariene.

Skanaus!

Pranešimas žiniasklaidai

mmm.lt partnerių
„Gyvenimas Šiaurėje“
tinklaidės Marijampolės
 televizijos eteryje - dar
daugiau įtraukiančio
turinio kiekvienam!
 @gyvenimassiaureje

Malkos:

alksnis – beržas,
 ąžuolas, uosis,
 skroblas, mišrios.
 Suvalkijoje pristato
 nemokamai.
 Tel. +370 617 93 249

Apie tai, kas svarbiausia

Miesto
 laikraštis

Dažome
 medinius,
 tinkuotus
 namus ir šiferi-
 nius, skardinius
 stogus.
 Tel. 063191211

Perku butą,
sodybą, sodą
arba sklypą
Marijampolėje
ar netoli jos.
 Tel. 069277122

ARMATŪROS
LANKSTINIAI
 • Rostverkams
 • Poliams • Saramoms
 • Žiedams
PAMATŲ ĮRENGIMAS
 Poliniai gręžtiniai pamatai
 XPS + liktiniai klojinių
 sprendimai.
 Tel. +370 601 92115

Parduodu sausas
 skaldytas malkas,
 laikomas po stogu,
 taip pat įvairias atrai-
 žas. Vežame mažus ir
 didelius kiekius.
 Padedame sunešti.
 Tel. 0 699 59135,
 0 615 69548.

Superku jūsų sendaikčius:
 tarpukario daiktus, knygas,
 senas nuotraukas, pinigų,
 laikrodžius, indus, medalius,
 gintarą, papuošalus, sidabrą,
 auksą, įrankius, kasetes,
 plokšteles ir t. t.

Moku iš karto.
 Atvykstu arba atnešti adresu
 Jaunimo g. 12, Marijampolė.
 Tel.+370 657 53 993.

Artėjant kūrenimo
 sezonui, kiekvieną
 šeštadienį
 atliekame
 profilaktinį
 kaminų valymą.
 Tel. 062199958

Pasveikink savo
artimą įspūdingai!

Net 27 skirtingi
 personažai,
 žaidimai,
 sveikinimai ir
 apdovanojimai iki
 valandos trukmės.

Aksiuke Va
 0 628 82 901

Pigiausiai:
 ąžuolo, uosio, beržo
 briketai,
 granulės,
 durpių briketai,
 anglis.
 Atvežame.
 Tel. 063722227

Bokštelio nuoma
ir paslaugos:
 stogų remontas,
 skardinimas, me-
 džių genėjimas ir
 t.t.
 Tel. 063191211

SIENŲ ŠILTINIMAS
į oro tarpus
 Tel. 0 696 42 020

Brangiai superka-
me automobilius,
 siūlome daugiau nei
 kiti supirkėjai. Pa-
 dedame sutvarkyti
 dokumentus, atsis-
 kaitymas iš karto.
 Tel. +37066381955

DOVANOJU
naują klausos aparatą.
 +370 646 04 605

MB „APOLAS“
BETONO GRĘŽIMAS/PJOVIMAS
 064445858
 WWW.APOLAS.LT

UAB „MAVISTA“ reikalingi san-
 technikai, šildymo, vėdinimo, oro
 kondicionavimo sistemų montuotojai,
 vamzdynų suvirintojai.

MAVISTA

Atlyginimas 1 500–3 000 EUR.
 Reikalavimai: darbo patirtis.
 Kreiptis: darbo dienomis 8.00–17.00 val.
 Tel. (0 343) 73 868, (0 685) 21 286.

Skardiname,
dengiame,
remontuojame
stogus. Atliekame
fasado šiltinimo ir
dailylėnčių monta-
vimo darbus.
 Tel. 062199958

PERKA
Brangiausiai
 Lietuvoje miškus
 (brandžius, jaunus,
 malkinius, iškirstus),
 žemes, sodybas.
 Tel.: +370 676 41155

Kokybiškai ir nebrangiai
taisau automatinės
skalavimo mašinas.
 Atvykstu į namus.
 Tel. +370 676 26774

ŠVARU ŠVARU

Trinkelų plovimas
ir atsijų užšlavimas

Fasadų plovimas aukštu slėgiu
 Langų bei baldų valymas

Skambinkite numeriu
 +370 640 46424

Dirbame Marijampolėje
 ir visoje apskrityje.

Bulvių tarkavimo mašinos, šašlykinės, kepsninės,
 iešmai, vandens kolonėlės, gatvių užrašai, elektros
 stotelės, vėliavų laikikliai ir kiti nerūdijančio plieno
 gaminiai.

Apsilankykite mūsų el. parduotuvėje: pazangime-
 chanika.lt
 Siunčiame visoje Lietuvoje!

KVIEČIAME NEMOKAMAI
PASITIKRINTI KLAUSĄ MARIJAMPOLĖJE

Gydytojo siuntimas nebūtinas!

- Nemokamas klausos patikrinimas - audiograma.
- Nemokama konsultacija.
- Nemokamas klausos aparatų bandymas be užstato.

Kur? Gedimino g. 3A, Marijampolė

Būtina išankstinė registracija telefonu: +370 620 33338
 arba internetu www.audiomedika.lt

audiomedika
 20 METŲ RŪPINAMĖS KLAUSA

TRANŠĖJŲ KASIMAS
 (siauru grioviu)

Kasame tranšėjas su profesionalia tranšėjų kasimo mašina
 ✓ Greitas ir tikslus darbas ✓ Iškasame ir užkasame
 ✓ Minimalus gerbūvio pažeidimas ✓ Dirbame visoje Lietuvoje

✓ Kainos skaičiuojamos individualiai

Techniniai duomenys:

- ✓ Maksimalus kasimo gylis – 120 cm
- ✓ Plotis – 15 cm

Tranšėjos tinka:

- ✓ Elektros kabeliams
- ✓ Vandentiekio įvedimui
- ✓ Dujų įvadams
- ✓ Drenažo sistemoms
- ✓ Vejos laistymo sistemoms
- ✓ Augalų, medžių, alpinarijų apšvietimui

Susisiekite ir užsakykite!
+37060184700

